

KINDEREN OPVANGEN, FAMILIES VERSTERKEN

KINSHASA: VIER JAAR LATER

Annelies,
SOS-medewerkster

“Door samen te werken met lokale overheden en door comités met enkel plaatselijke mensen op te richten, zorg je voor een sterke verankering in de gemeenschap.”

In 2008 startte SOS Kinderdorpen, dankzij de steun van honderden donateurs, met de bouw van een kinderdorp in Kinshasa, in de Democratische Republiek Congo. In 2011 opende het kinderdorp de deuren en vonden 150 weeskinderen er een nieuwe, liefdevolle thuis. Maar in een miljoenenstad als Kinshasa is dat niet genoeg. Daarom startte SOS in 2010 met een eerste familieversterkend programma en willen we onze projecten in de toekomst verder uitbreiden. Een stand van zaken.

De Congolese hoofdstad is op 50 jaar tijd uitgegroeid van een provinciestad tot een metropool met meer dan 10 miljoen inwoners. Die explosieve bevolkingsgroei brengt echter heel wat problemen met zich mee zoals armoede, werkloosheid en ziektes. En zoals zo vaak zijn kinderen daarvan het slachtoffer. In Kinshasa staan meer dan 300 000 kinderen er helemaal alleen voor, in heel DR Congo zijn dat er zelfs vier miljoen.

OPGROEIEN TOT STERKE VOLWASSENEN

Het SOS Kinderdorp in Kinshasa ligt in de arme buurt Bingi-Bingi, op de weg naar de gemeente N'Sele en ving in 2011 de eerste kwetsbare kinderen op. Ze vonden onderdak bij een SOS moeder, in één van de vijftien familiehuizen. Ondertussen gaan de kinderen al vier jaar naar school en kunnen ze gewoon terug kind zijn. Ze kunnen er opgroeien in een liefde-

volle omgeving en krijgen er alle kansen om ook na hun tijd in het kinderdorp sterke volwassenen te worden.

Waar deze kinderen vijf jaar geleden nog doelloos ronddoelden op straat, dromen ze nu van een eigen toekomst. Daarom vroegen we enkelen van hen, na het einde van het schooljaar, wat hun toekomstplannen zijn.

Patrice, 13 jaar: “Ik heb dit schooljaar

erg veel geleerd, en ik heb het ook erg goed gedaan. Daarom kreeg ik zelfs een cadeau tijdens de proclamatie. Ik ben vooral goed in wiskunde, dat doe ik ook erg graag. Later wil ik het liefst van al ingenieur worden.”

Justine, 14 jaar: “Aardrijkskunde en wiskunde zijn de twee vakken die ik het liefste doe. En ook de vakken waar ik het beste in ben. Daarom ben ik ook heel blij dat ik naar het middelbaar kan gaan en nieuwe wetenschappen kan leren, zoals chemie en biologie. Later wil ik namelijk dokter worden en dan is het natuurlijk belangrijk dat je die vakken kent.”

“Het kinderdorp werkt, maar enkel kwetsbare kinderen opvangen is niet genoeg.”

Het kinderdorp werkt. De kinderen groeien er veilig op, krijgen er een opleiding in de SOS School en krijgen er de liefde van een echte familie. Nagenoeg alle kinderen die vier jaar geleden aankwamen in het kinderdorp, zijn er nu nog steeds. Maar enkel kwetsbare kinderen opvangen is niet genoeg. Om te voorkomen dat kinderen er alleen voor komen te staan en dus in de eerste plaats opvang nodig hebben, startte SOS Kinderdorpen al in 2010 met een familieverstkerkend programma in Kimbanseke.

FAMILIES IN KIMBANSEKE STERKER MAKEN

Familieversterkende programma's bestaan omdat kinderen altijd het best bij hun eigen familie blijven. SOS Kinderdorpen zorgt er voor dat kwetsbare families een duwtje in de rug krijgen en op termijn een eigen inkomstenbron hebben. Op die manier kunnen ouders zelf de zorg over

1. Obede 2. Dieu-Merci 3. Merdi 4. Anuarite 5. Lajoie 6. Gracia 7. Emmanuel 8. Lydia 9. Nadine 10. Albert 11. François 12. Ruth 13. Baudouin 14. Exaucé 15. Jean-Pierre 16. Dieudonné 17. Deborah 18. Plamedi 19. M. le Directeur 20. Peter 21. Edouard 22. Gradi

hun kinderen op zich blijven nemen. Onze collega Annelies, die net terug is uit DR Congo, vertelt meer over het programma in Kinshasa:

“Je moet weten dat één op de vier kinderen in DR Congo een kwetsbaar kind is en dus het risico loopt zijn ouderlijke zorg te verliezen. In Kimbanseke, de buurt in Kinshasa waar het familieversterkend programma loopt, heeft een derde van de kinderen één of beide ouders verloren. Dat is een enorm hoog aantal. Net daarom zijn we er actief.”

Dat het familieversterkend programma in Kimbanseke loopt, is dus een

bewuste keuze. Eerst wordt er altijd een ‘child situation analysis’ uitgevoerd. Er wordt nagegaan in hoeverre kinderen het risico lopen om alleen te komen staan. Na die analyse worden er criteria opgesteld aan de hand waarvan families in aanmerking komen om deel te nemen aan een familieversterkend programma.

Annelies: “Door samen te werken met lokale overheden en door comités met enkel plaatselijke mensen op te richten, zorg je voor een sterke verankering in de gemeenschap. Dat is ook het doel: uiteindelijk moet het project gedragen worden door die

gemeenschap.”

EEN ACTIEF ENGAGEMENT TUSSEN SOS EN DE FAMILIES

Sinds de start van het familieversterkend programma werden er 264 kinderen en hun families ondersteund. Dat is een mooi aantal, maar het ultieme doel is natuurlijk altijd om families terug zelfredzaam te maken. Dat lukte al voor de families van 99 kinderen.

Annelies: “Eens ze in het programma zitten, proberen we ervoor te zorgen dat families ook echt zelfstandig worden. Daarom maken we in het begin steeds concrete afspraken met hen. Zo weten ze dat het programma beperkt is in de tijd (meestal iets van een drie jaar) en dat ook zij afspraken dienen na te komen. We gaan dus langs beide kanten een engagement aan met elkaar.

**“In Kinshasa
staan meer dan
300 000 kinderen
er helemaal alleen voor,
in heel DR Congo zijn
dat er zelfs vier miljoen”**

Op die manier worden mensen zelf een actor in hun verhaal en blijven ze niet passief aan de kant staan, zoals dat in de vroegere visie op ontwikkelingssamenwerking wel eens het geval was.”

“Naast onze familieversterkende programma’s, zijn er in Kinshasa ook ‘drie solidaire familiegroeperingen’. Dat zijn groepjes van ongeveer 30 families, die als een hechte gemeenschap samenwerken om sociale acties op te zetten. Hun allerbelangrijkste functie is die van mutualiteit, een concept dat in DR Congo nog totaal niet ingeburgerd is. Wanneer men-

Een jonge moeder en kind die ondersteund worden door het familieversterkende programma

sen ziek worden en zelf niet meer voor hun inkomen kunnen instaan, wordt er gebruik gemaakt van het spaarpotje dat de families samen hebben opgebouwd om die persoon te steunen. Verder worden er ook microkredieten verleend aan leden van de groepering, bijvoorbeeld om een eigen handeltje op te zetten. SOS heeft hier de eerste aanzetten gegeven, maar alles wordt gedragen en verder ontwikkeld door de mensen zelf.”

OOK HULP NA HET KINDERDORP

We zijn enorm blij met de progressie die we al maakten. De kinderen in het kinderdorp doen het goed en in het familieversterkend programma is er duidelijk vooruitgang zichtbaar. Maar daarnaast wil SOS Kinderdorpen vooral nog meer doen voor de mensen in Kinshasa. Zo willen we, zodra we over de middelen beschikken, nieuwe projecten opzetten.

Dat is bijvoorbeeld nodig voor de oudste kinderen in het kinderdorp. Over enkele jaren zullen zij stilaan volwassen worden en dus hun weg moeten zoeken in het leven. Maar ook daarin willen we ze bijstaan. Net zoals we dat overal ter wereld doen, willen we zorgen dat er gemeenschapshuizen

beschikbaar kunnen worden gesteld. Daar kunnen enkele jongeren vanaf 16 jaar met elkaar samenwonen onder begeleiding van een opvoeder, die ze helpt met alle dagelijkse problemen die bij opgroeien aan bod komen. Omdat het belangrijk is dat die jongeren zich voldoende integreren in de gemeenschap waarvan ze later deel zullen uitmaken, willen we die gemeenschapshuizen zeker niet in of vlak naast het kinderdorp oprichten. Het zullen veeleer huizen zijn die verspreid liggen over de hele gemeenschap en er zo integraal deel van uitmaken.

OP ZOEK NAAR EEN NIEUW FAMILIEVERSTERKEND PROGRAMMA

Ook onze familieversterkende programma’s willen we uitbreiden. Vooral in de omgeving van het kinderdorp willen we actief de gemeenschap versterken.

**“In N’Sele zijn er
drie klaslokalen
voor 300 leerlingen,
waardoor de kinderen
in klassen van
80 leerlingen zitten.
Daarom moeten ze
volgens een
wisselsysteem naar
de les gaan.”**

De SOS School, die in het kinderdorp staat, is daarin een belangrijke factor. Wanneer we families versterken zullen die kinderen hun weg vinden naar school en zo ook kunnen opgroeien tot sterke volwassenen. Op die manier proberen we op een duurzame wijze de hele gemeenschap sterker te maken en niet enkel de kinderen in het kinderdorp.

Maar we willen niet alleen het huidige kinderdorp en het familieverstkerkend programma in Kimbanseke versterken, want ook op andere plaatsen in Kinshasa is de situatie voor veel gezinnen bijzonder moeilijk.

Annelies ging al op bezoek in de wijk N'Sele, om te kijken of een familieverstkerkend programma daar nuttig zou zijn: Annelies: "In N'Sele zijn er een lagere en een middelbare school. De middelbare school is in relatief goede staat, maar de toestand van de basisschool laat te wensen over. Er zijn drie klaslokalen voor 300 leerlingen, waardoor de kinderen in klassen van (minstens) 80 leerlingen zitten. Daarom moeten ze volgens een wisselsysteem naar de les gaan, waarbij de eerste drie jaren 's morgens komen en de laatste drie in de namiddag.

Maar ook buiten de scholen is de situatie vaak schrijnend. Ik kwam er een meisje van 17 jaar tegen die net moeder was geworden van een klein meisje. Agnes, die het familieverstkerkend programma in Kimbanseke leidt, vertelde me dat het meisje haar leven nu waarschijnlijk zo goed als voorbij is. Ze is niet getrouwd en kan niet naar school. Als we ervoor kunnen zorgen dat één zo'n meisje niet op straat terecht komt, is het allemaal al de moeite waard."

Ons werk in Kinshasa is nog lang niet afgelopen. We willen er ook de volgende tientallen jaren actief blijven en starten met nieuwe initiatieven, die de hele gemeenschappen sterker maken. Maar daarvoor hebben we uw hulp nodig. Doe een (maandelijks) gift op BE17 3100 4034 5521, met vermelding Kinshasa of surf naar www.sos-kinderdorpen.be/gift.

Vincent Kompany op weg naar het voetbalpleintje, samen met jongens van het kinderdorp

BEZOEK VAN KOMPANY IN KINSHASA

Vincent Kompany, internationaal ambassadeur van SOS Kinderdorpen, is al van in het prille begin nauw betrokken bij het kinderdorp in Kinshasa: "In DR Congo groeien miljoenen kinderen op die de kans niet krijgen om iets van hun leven te maken. Ik vind dat een misdaad en wil dat er – al was het maar voor een paar honderd van die kinderen – wel uitwijkmogelijkheden komen."

Op 4 juli 2015 kwam hij ook even persoonlijk gedag zeggen in het kinderdorp. Hij werd opgewacht door de kinderen en achteraf kon hij het natuurlijk niet laten om even een balletje te trappen. Bedankt voor je steun Vincent!

In volle actie tijdens een voetbalwedstrijdje